ÇEKUD
ÇEVRE KURULUŞLARI DAYANIŞMA DERNEĞİ
www.cekud.org.tr

DİKİLİ AĞACIM VAR
dikiliagacimvar.com

ÇEVRE
Çevre Kuruluşları Dayanışma Derneği Tarafından Hazırlanmıştır
TEMMUZ 2016

ISEM 2016
ULUSLARARASI çevre ve ahlak SEMPOZYUMU3
3ND INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON environment and MORALITY
SARAYBOSNA (BOSNA HERSEK) / BOSNIA AND HERZEGOVINA 22-25 AĞUSTOS/AUGUST 2016
www.i-sem.info
IUS INTERNATIONAL UNIVERSITY OF SARAJEVO · AKADEMİK PLATFORM · SAKARYA UNIVERSITY · ÇEKUD · ÇEVRE VAKFI · ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT UNIVERSITY

ÇAĞDAŞ HASTALIKLARA ÇEVRESEL ÇÖZÜMLER

Basına yansıyan haberlerden Türkiye'de ve Dünyada gittikçe yaygınlaşan üç temel hastalık dikkat çekiyor. Obezite, stres ve hareketsizlik. Birbiri ile kısmen bağlantılı olan bu üç hastalığı daha da körükleyen teknolojik bağımlılığın kendisi de yeni ve çağdaş bir hastalık türü sanırım.

Teknolojik yaşam tarzı dolayısıyla doğal ortamlardan; bitki, hayvan ve toprakla temastan uzaklaşmak, çağdaş hastalıkların gittikçe artmasına sebep olmakta; başta kanser olmak üzere birçok hastalığın kökeninde yatan yanlış beslenme alışkanlıkları, fiziksel aktivite azlığı, obezite ve stres, çağın en önemli sorunları olarak yaşam kalitemizi ciddi anlamda etkilemekte.

Yoğun iş ve eğitim temposu, beslenme ve uyku saatlerinin dengesizliği, her alanda sürekli rekabet ortamı, daha çok kazanma, daha çok harcama ve daha iyi bir noktaya gelme hırsı zamanla yerini sürekli bir depresyon haline bırakmakta ve ruh dünyamızı karartmakta.

Özendirici reklam bombardımanı altında kuşatılmış olan bilinçsiz tüketici suni ihtiyaçlara şartlandırılmakta, bunların temini yolunda ciddi bir zaman ve kaynak israfına yol açılmakta, mutluluk; yeme, içme, alış-veriş ve para harcamakla eşdeğer hale getirilmektedir.

Televizyon, bilgisayar, internet, cep telefonu bağımlılığı, toplumu hareketsizliğe iten ve sosyal yaşamı baltalayan hastalıklar olarak yayılırken alışveriş dışında, spor, eğlence, dinlence, buluşma gibi bütün ihtiyaçları karşılayacak yaşam siteleri haline getirilmeye çalışılan AVM'ler bu yaraya tuzbiber ekmektedir.

Çözüm nedir?
Çözüm teknolojik bağımlılığın sağlığımız için öncelikli tehdit olarak algılanmasında, sağlıklı beslenmede, toprakta, yeşilde, ormanda, açık havada, güneş ışığında ve bu ortamlarda yapılacak sosyal ve fiziksel aktivitelerin arttırılmasında gibi gözüküyor.

Hepimize bireysel olarak "sağlıklı yaşam acil eylem planı" yapmak düşüyor. Bu acil eylem planında belli periyotlarla şehirden uzaklaşma, açık hava yürüyüşleri, doğa gezileri, doğal ve sağlıklı beslenme, fiziksel ve sosyal aktiviteler yer almalı.

Fiziksel aktivite yapmak için özel zaman ayırmak her zaman mümkün olmayabilir. Bu iş için spor salonu aramak, spor aletleri edinmek de şart değil. Günlük yaşamda dikkat edeceğimiz küçük ayrıntılar, uygulamaya çalışacağımız basit prensipler sağlığımıza çok ciddi katkı sağlayabilir.

Örneğin, mecbur değilsek asansör kullanmayabiliriz. Mümkünse bisiklet kullanımını yaygınlaştırabiliriz.

Aracımızı boş bulduğumuz en uygun yere park edip, 3-5 dakika yürümeyi fırsat olarak düşünebiliriz. Alış-veriş ihtiyacımız dışında AVM'lerden uzaklaşıp, eğlenme, dinlenme ve buluşma saatlerimiz için yeşil alanları tercih edebiliriz.

Vücudumuzda biriken fazla enerjiyi toprağa vermek, gittikçe makineleşen yaşamı canlandırmak ve ruh katmak amacıyla fidan dikmeyi, bitki yetiştirmeyi, hayvan beslemeyi, toprakla vakit geçirmeyi hobi haline getirebiliriz. Büyük kentlerde yeşil alan, mesire yeri bulmak mümkün mü diyeceksiniz! Çevre ve Orman Bakanlığı'mızın bu işi özendirici güzel girişimleri var. Örneğin "Mesire Yerleri Mobil Uygulaması" ile mesire ve piknik yerlerini cep telefonunuzdan faydalanarak ücretsiz olarak öğrenebileceksiniz. Sosyal aktivitelerin faydalarını ve sosyal çevrenin önemini bir başka yazımızda paylaşmak üzere…

Süleyman Yorulmaz

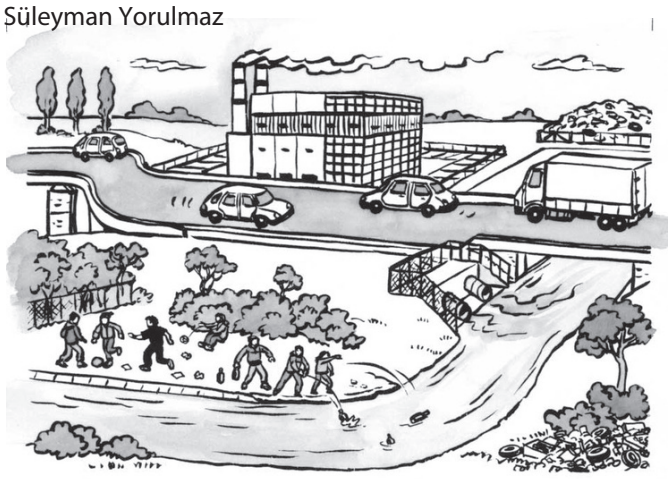

ÇEVRE PROBLEMLERİNE PRATİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Elektriği kapat!
Elektrikli cihazların tasarruflu olanlarını seç!
Toplu ulaşım, bisiklet kullan ve YÜRÜ !
Çöp kutusu kullan!
Az kullan, yeniden kullan, dönüştür!
Musluğu boşa akıtma, ihtiyacından fazla açma!
Kimyasal içerikli madde kullanımını azalt!
Organik gıdayı tercih et, paketlenmiş ürünlerden uzak dur.
Kuruyemiş, kurutulmuş meyve yemeyi tercih et.
Canlı cansız tüm varlıklarla dostluğu ilerlet!
İYİ BİR ÇEVRECİ ÇEVRENİN SESİNİ DUYABİLENDİR.

Memleket isterim
Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;
Kuşların çiçeklerin diyarı olsun.
Cahit Sıtkı Tarancı

YASANMIŞ BÜYÜK ÇEVRE FELAKETLERİ

İnsanoğlu tedbirsizlik, açgözlülük, ihmalkârlık, plansızlık gibi nedenlerle gerek kendi yaşamında, gerekse başkalarının yaşamında olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir. Dünyamızda bugüne kadar yaşanmış ve olmaması gerektiği halde yukarıda saydığımız nedenlerle meydana gelmiş birçok çevre felaketi bulunmaktadır. Çevreyi ve insanı etkileyen bu olaylar, binlerce insanın ölümün yanında, milyonlarcasının sakat kalmasına yol açtığı gibi hayvan ve diğer varlıklar üzerinde de benzer sonuçlar doğurmuştur. Dünya tarihinde insanların sebep olduğu bilinen en büyük çevre felaketleri şunlardır:

1- Bhopal Faciası: 3 Aralık 1984 günü, ABD kökenli Union Carbide firmasının Hindistan'da Bhopal'de kurduğu böcek ilacı üreten fabrikadan 40 ton metil isosiyanat gazını dışarı atması 18.000 kişinin ölümüne, 150.000'den fazla insanın zehirlenmesine sebep olmuştur. Çevresel etkileri Çernobil faciasından bile korkunç olan bu kaza sonrasında, Bhopal eyaleti doğal afet bölgesi ilan edilmiş olup, bölgede kazadan 20 yıl sonra yapılan ölçümlerde, toprakta normalin 6 milyon katı zehirli madde bulunmuştur.

2- Çernobil Faciası: 1986'da Kiev'in 140 km kuzeyinde bulunan Çernobil Nükleer Santrali'nde gerçekleşen kaza, her biri 1.000 Megawatt (MW) gücünde olan dört reaktörün hatalı tasarımının yanı sıra reaktörlerden birinde deney yapmak için güvenlik sisteminin devre dışı bırakılıp peşpeşe hatalar meydana gelmesi nedeniyle oldu. 26 Nisan 1986 saat 01.23'te 4 numaralı reaktör çekirdeğinde patlamalara neden olan katastrofik güç artışı yaşadı. Bu patlamalar, atmosfere çok miktarda radyoaktif yakıtın ve hammaddenin yayılmasına ve kolayca tutuşabilen grafit moderatörünün tutuşmasına neden oldu. Açığa çıkan radyosyon Japonya'ya atılan iki atom bombasının toplamından 200 kat daha fazla idi. Çernobil'deki patlamanın etkisinin 50 yıl daha sürmesi beklenmektedir.

3- Seveso Faciası : Seveso, kuzeybatı İtalya'da Milano'ya 20 km uzaklıkta küçük bir kasabadır. Kentin hemen yanı başındaki ICMESA Chemical Company'ye ait fabrikada 10 Temmuz 1976 günü triklorofenol (TCP) üretimi yapan tankın patlaması sonucu beyaz bir gaz bulutu çevreye yayılmıştır. Bu zehirli gaz, bu güne kadar bilinen en zehirli gazlardan dioksindir. Kasabada kısa bir süre içinde hayvan ölümleri görülmeye başlanmış, patlamadan 5 gün geçtikten sonra da hastaneye başvurular başlamıştır. Yapılan kontroller sonunda kasabada geniş bir bölgenin tamamen kirlendiği anlaşılmış ve 200.000 kişi bölgeyi terk, 70.000 hayvan ise zehire maruz kalmaları nedeniyle itlaf edilmiştir.

Görüldüğü üzere tarihe geçmiş bu üç kaza insan kaynaklıdır. Yazımızın girişinde de belirttiğimiz üzere tedbirsizlik, açgözlülük, ihmalkârlık, plansızlık insanı ve çevreyi etkileyen büyük felaketlere yol açabilmektedir.

Burada yapılması gereken çevre konularına duyarlı bir nesil yetiştirmenin yanında, çevre ile ilgili alınmış düzenleyici kurallara sıkı sıkıya uymaktır.